

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00490383
Ons Kenmerk : ODH-2017-00115975
Datum : - 9 NOV. 2017

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 29 juni 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project Nieuwbouw basisschool De Dijsselbloem, gelegen in de gemeente Voorburg. De werkzaamheden betreffen de sloop van de huidige gymvoorziening en het realiseren van nieuwbouw. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt gevraagd tot en met 15 oktober 2019.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de voorschriften 1. tot en met 7. te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 29 juni 2017 en de aanvullingen van 24 augustus 2017 en 20 oktober 2017 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is tot en met 15 oktober 2019.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van Flora en Fauna (FF);
 - uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a De voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b Aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c De uit te voeren werkzaamheden;
 - d De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e De mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- 4 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Mitigatieplan gewone dwergvleermuis Gymzaal basisschool 'De Dijsselbloem', Voorburg' van 16 juni 2017.
- 5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- 6 De tijdelijke vleermuiskasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten in ieder geval jaarlijks gecontroleerd moeten worden op de functionaliteit en – indien nodig - in de oorspronkelijke staat hersteld worden.
- 7 De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden. Eventuele verlichting die wordt gebruikt om de werkzaamheden uit te voeren dient uitsluitend gericht te zijn op de bouwplaats en dient tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsondergang uitgeschakeld te zijn om te voorkomen dat vleermuizen worden verstoord door kunstlicht.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 juni 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Het project heeft betrekking op het project Nieuwbouw basisschool De Dijsselbloem, gelegen te gemeente Voorburg. De werkzaamheden betreffen de sloop van de huidige gymvoorziening en het realiseren van nieuwbouw.

Bij de aanvraag zijn de volgende documenten gevoegd:

- Ecologisch quickscan Basisschool De Dijsselbloem, Delflandlaan 6, Voorburg, Regelink Ecologie & Landschap, RA 12403-01, 11 maart 2013;
- Vleermuisonderzoek Basisschool 'De Dijsselbloem' – Gymzaal, Voorburg, Regelink Ecologie & Landschap RA16196-04, 16 juni 2017;
- Integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs 2011 – 2014, Gemeente Leidschendam-Voorburg, oktober 2011;
- Integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs 2015 – 2018, Gemeente Leidschendam-Voorburg, 30 april 2015;
- Mitigatieplan gewone dwergvleermuis Gymzaal basisschool 'De Dijsselbloem', Voorburg, Regelink Ecologie & Landschap, RA16482-02, 16 juni 2017.

Op 24 augustus 2017 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Beantwoording verzoek aanvullende informatie, Regelink Ecologie & Landschap, PR16482, 16 augustus 2017.

Op 20 oktober 2017 hebben wij aanvullende informatie ontvangen ter onderbouwing van de aanvraag.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 17 juli 2017 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

De procedure is op 24 augustus 2017 hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 19 oktober 2017 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

Het project wordt gerealiseerd dan wel verricht binnen de provincie Zuid-Holland.

Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de gewone dwergvleermuis is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland .

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levende soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede lid, en vierde lid, van de Wnb is het verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied:

- opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid onder b aan de orde is en;
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het slopen van de huidige gymvoorziening van basisschool De Dijsselbloem en het realiseren van vervangende nieuwbouw. Hiervoor wordt de aanwezige beplanting verwijderd, de bebouwing en de fundering gesloopt en het perceel bouwrijp gemaakt, waarna op dezelfde locatie de nieuwbouw wordt gepleegd. De sloopwerkzaamheden zullen een week gaan duren.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb is een onderzoek uitgevoerd om te bepalen of binnen het plangebied verblijfplaatsen en/of functioneel leefgebied aanwezig zijn voor vleermuizen. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013. Hiermee is voldoende onderzoeksinspanning geleverd om de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen te bepalen.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is een zomerverblijfplaats van de soort vastgesteld in de spouwmuur van de gymzaal. Tijdens het paarseizoen werd een roepende gewone dwergvleermuis waargenomen nabij de vastgestelde zomerverblijfplaats. Er is dan ook tevens een paarverblijfplaats aanwezig. Het is niet uitgesloten dat deze paarverblijfplaats ook een functie heeft als winterverblijfplaats. Middernachtzwermer is niet waargenomen, waardoor een massawinterverblijfplaats is uitgesloten. Het plangebied heeft een functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Aantasting van foerageergebied is alleen ontheffingsplichtig indien zij van groot belang is voor de functionaliteit van de voortplantingsplaats of rustplaats van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis voorhanden. Het aantasten van het foerageergebied binnen het plangebied betreft dan ook geen overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb. Door de sloopwerkzaamheden kunnen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd en vernield. Tevens kunnen individuen van de soort opzettelijk worden verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Mitigatieplan gewone dwergvleermuis Gymzaal basisschool 'De Dijsselbloem', Voorburg' van 16 juni 2017. In dit rapport wordt beschreven dat op 8 maart 2013 twaalf vleermuiskasten zijn opgehangen binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. In de nieuwbouw worden op minimaal acht plaatsen open stootvoegen van minimaal 14mm breedte gerealiseerd. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt voor het creëren van tocht in de spouwmuur en eventueel aanvullend het plaatsen van exclusion flaps. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periode.

De tijdelijke vleermuiskasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten in ieder geval jaarlijks worden gecontroleerd. Indien blijkt dat de kasten niet meer functioneel zijn, bijvoorbeeld omdat de invliegopening niet meer bereikbaar is, of dat de kast is dusdanig is beschadigd of vervuild dat deze niet gebruikt wordt, dient de kast in de oorspronkelijke staat hersteld te worden. Wij hebben dit in voorschrift 6 opgenomen.

Beoordeling functionaliteit verblijfplaatsen; staat van instandhouding

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan een zomer- en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. In 2013 zijn op voorhand voor dit project twaalf tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen opgehangen in de omgeving van het plangebied. Er wordt daarmee voldoende gewenningstijd geboden om de gewone dwergvleermuis de alternatieven te laten ontdekken en in gebruik te nemen. Echter, er is niet bekend hoe deze kasten zijn opgehangen en daarmee is niet zeker of de kasten een functioneel alternatief bieden voor datgene wat aangetast wordt. Hiermee is de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis niet gegarandeerd.

In de permanente situatie worden voldoende geschikte alternatieven gerealiseerd in de vorm van open stootvoegen met toegang tot de spouwmuur. Het gebouw is geschikt als zomer-, paar- en winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. In de omgeving van het plangebied is bebouwing aanwezig waar de gewone dwergvleermuis tijdelijk naar kan uitwijken gedurende de uitvoering van de werkzaamheden. Daarmee is er sprake van slechts een tijdelijk negatief effect op de gewone dwergvleermuis. Het is aannemelijk dat de soort in het plangebied aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat het project niet leidt tot verslechtering van de instandhouding van gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen en dit protocol dient op de locatie aanwezig te zijn waardoor de zorgvuldige uitvoering van het werk is gegarandeerd. We hebben dit in voorschrift 2 van de ontheffing opgenomen.

Belangenonderbouwing

Ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft de wettelijke taak om te voorzien in onderwijshuisvesting. Hierbij heeft de gemeente besloten dat basisschool De Dijsselbloem in aanmerking komt voor vervangende nieuwbouw. Het bouwjaar van de school is 1965 en daarmee is het een oud en gedateerd gebouw. De gymzaal is constructief gekoppeld aan het huidige schoolgebouw. Om de school te slopen en nieuwbouw te plegen moet de gymzaal gesloopt worden. De nieuwe voorziening zal voldoen aan de eisen van deze tijd en zal ook kansen bieden om de sociale betrokkenheid in met name de wijk 't Loo te vergroten. In de nieuwe te bouwen voorziening zal naast een basisschool tevens een gymzaal en een turnzaal worden gerealiseerd. De gymzaal zal naast onderwijs ook gebruikt worden als sportlocatie. De turnzaal zal worden gebruikt door drie gymverenigingen. De vergroting van de zaal is nodig om het geschikt te maken voor het turnen, andere sporten en buitenschoolse activiteiten. Het negatieve effect op de gewone dwergvleermuis is een tijdelijk effect, aangezien in de nieuwbouw weer geschikte permanente alternatieven worden gerealiseerd. Hiermee weegt het belang van de uitvoering van het project zwaarder dan het belang voor de gewone dwergvleermuis.

Gelet op het voorgaande en de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden vanwege de sloop van een bestaande gymzaal. De huidige bebouwing is gedateerd en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De gymzaal is constructief gekoppeld aan het schoolgebouw. Het is dan ook niet reëel om de gymzaal te behouden als het schoolgebouw wordt gesloopt. Renovatie van de gymzaal leidt niet tot een bevredigende oplossing, omdat het een gedateerd en te klein gebouw blijft. Het aanpassen van de gymzaal naar de huidige eisen zonder het gebouw te slopen, is daarnaast een dussdanige investering dat dit (financieel) niet verantwoord is. Ter plaatse van de aansluiting van de kozijnen op het metselwerk is asbest aanwezig en daarmee bestaat er een gezondheidsrisico bij werkzaamheden aan het gebouw. Daarnaast brengt deze vergroting zodanige sloopwerkzaamheden met zich mee dat dit ook ten koste zal gaan van de aanwezige vleermuisverblijfplaatsen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Er is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor alle soorten- beschermd én onbeschermd- geldt de zorgplicht ex artikel 1:11 van de Wnb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Broedvogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Leidschendam-Voorburg bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.